

**Oulun kaupunkiseudun kuntien ja valtion välinen
maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2024–2035**

Sopijaosapuolet

Valtio: Ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA.

Oulun seutu: Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Tyrnävä.

Kuntayhtymät: Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Sopimus on luonteeltaan aiesopimus. Sopijaosapuolet sitoutuvat yhdessä edistämään sopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista.

Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (jäljempänä MAL-sopimus) perustuu Oulun seudun kuntien, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Sopimuksella vahvistetaan kuntien keskinäistä yhteistyötä ja suunnitteluyhteistyön jatkuvuutta, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolien sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Sopimuksella varaudutaan pitkäjänteiseen kehitykseen.

Sopimuksen toimenpiteet luovat edellytyksiä seudullisesti tarvetta vastaavalle monipuoliselle asuntotuotannolle sekä liikennejärjestelmän ja -investointien ja maankäytön yhteensovittamiselle. MAL-sopimuksella edistetään Oulun seudun kestävästä kasvusta kehittämällä valtion ja kuntien yhteistyönä vähäpäästöistä ja kestävästä yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää ilmastomuutoksen torjumiseksi, elinkeinoelämän elinvoimaisuutta, liikenneturvallisuutta, liikennejärjestelmän digitalisaatiota sekä tarpeita vastaavaa asuntokaavoitusta ja -tuotantoa. Tavoitteena on myös torjua segregatiota ja asunnottomuutta sekä edistää asuinalueiden monimuotoisuutta ja alueiden asuntokannan monipuolisuutta.

Sopimuksessa on kuvattu tavoitetilat vuodelle 2035, kehityspolut ja tarvittavat toimenpiteet vuosille 2024–2027 tavoitteisiin pääsemiseksi. Sopimus päivitetään eduskuntavaalikausittain. Sopimukseen on sisällytetty keskeisimmät ja vaikuttavimmat maankäyttöä, asumista ja liikennejärjestelmän kehittämistä koskevat toimenpiteet, jotka edellyttävät kuntien keskinäistä tai kuntien ja valtion yhteistyötä. Sopimuksen toteutumisen kannalta on tärkeää, että myös kuntien ja valtion muut kehittämistoimet tukevat sopimuksen tavoitteiden toteutumista.

Sopimuskaudella tavoitellaan Oulun seudun kehityskuva 2030+ tavoitteita ja erityisesti:

- seudun elinvoimaisuuden lisäämistä
- seudun saavutettavuuden parantamista kestävin kulkutavoin
- Suomen huoltovarmuutta ja turvallisuutta
- houkuttelevuutta asukkaiden ja yritysten näkökulmasta
- riittävää ja kohtuuhintaista asuntotuotantoa sekä monipuolista asuntojen hallintamuotojakaamaa, riittävää asemakaavavarantoa
- työpaikkojen ja elinkeinoelämän kasvua tukevaa maankäyttöä
- tehokasta ja taloudellista yhdyskuntarakennetta, joka tukee kestävästä liikkumisesta
- kestäviin liikkumiseen ja kuljettamiseen ratkaisuihin siirtymistä
- lähimatkailemisen ja -virkistyskohteiden vetovoimaisuutta
- turvallista ja terveellistä elin- ja kaupunkiympäristöä

Sopimuksen lähtökohdat

MAL- sopimuksen 2024–2035 valtion keskeisiä lähtökohtia ovat:

- Kansainväliset ilmastopimukset
- Euroopan vihreän kehityksen ohjelma
- Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023
- Kansallinen energia- ja ilmastostrategia ja ilmastolain mukainen suunnittelujärjestelmä (pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma, sopeutumissuunnitelma, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma)
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 (Liikenne 12 -suunnitelma)
- Liikenneturvallisuusstrategia 2022–2026
- Oulun seudun MAL-sopimus 2020–2031
- Seurantakatsaus MAL-sopimusten vaikuttavuudesta

Oulun seudun keskeisiä lähtökohtia ovat:

- *Oulun seudun kehityskuva 2030+*
- *Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040*
- *Pohjoisen ohjelma*
- *Oulun seudulla ja kunnissa tehdyt selvitykset ja suunnitelmat*
- *Oulun seudun kuntastrategioiden ja ympäristöohjelmien tavoitteet*
- *Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, seudun kuntien yhteinen yleiskaava ja kuntien kaavat.*

Seudullisen suunnittelun ja tietopohjan kehittäminen

Tavoitetila 2035+: Oulun seudun kuntien yhteistyö on tiivistä yhteensovittavaa suunnittelua maankäytön, asumisen ja liikenteen osalta. Oulun seudun kehityskuva 2030+ suunnitelman ja Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman keskeiset toimenpiteet seudullisen suunnittelun ja tietopohjan kehittämiseksi on toteutettu.

Seudun kunnat ja valtio tekevät aktiivista ja tuloksellista yhteistyötä liikennejärjestelmäsuunnittelun ja maankäytön suunnittelun yhteensovittamisen osalta. Oulun seudun yhteistyön toimintamallissa toimijoiden aktiivinen vuoropuhelu sekä yhteiset selvitykset, suunnitelmat ja tietopohja luovat perustan kestävä ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen ja liikenteen edistämiseksi sekä maankäytön ja liikenteen suunnittelun yhteensovittamisen jatkamiselle. Lisäksi paikkatietoa ja hybridiliikennemallia hyödynnetään toimenpiteiden arvioinnissa ja seudullisen suunnittelun pohjana.

Kehityspolku tavoitetilan saavuttamiseksi

Oulun seudulla on pitkät perinteet ja toimivat rakenteet seudullisen yhteistyön ja suunnittelun kehittämiseen. Kunnat jatkavat maankäytön, asumisen ja liikennejärjestelmän yhteensovittavaa suunnitteluyhteistyötä ja pyrkivät yhdistämään maankäytön, asumisen ja liikennejärjestelmän seudullisen suunnittelun. Seudulliselle suunnitteluyhteistyölle varataan riittävät resurssit. Seudullisen kehittämisen keskiössä on MAL-sopimuksen toteuttaminen. Tätä työtä tukevat mm. seudun kuntien ja valtion yhteiset seuturakennetiimi ja liikenteen johtoryhmä. Oulun seudun kunnat pitävät seudun maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvät suunnitelmat ajan tasalla yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Seudullisen suunnittelun toimintamallia ja tietopohjaa kehitetään tulevaisuuden toimintaympäristöä vastaavaksi. Kaupunkiseudun kuntien, maakunnan liiton ja valtion yhteistyöllä sekä samansuuntaisilla tavoitteilla ja toimenpiteillä

varmistetaan, että kaupunkiseudullinen, maakunnallinen ja valtakunnallinen suunnittelu on yhdensuuntaista ja vaikuttavaa.

Liikennejärjestelmäsuunnittelua tehdään EU-lainsäädännön mukaisesti ja alueen suunnittelussa huomioidaan TEN-T asetuksen vaatimukset mm. kestävä liikunnan suunnitelmaa koskien (SUMP). Oulun seudulla siirrytään alueellisessa liikennemallityössä yksilötason hybridimallin käyttöön. Hybridimalli mahdollistaa ihmisten liikunnan suunnittelun, ajoneuvojen liikunnan suunnittelun sijaan. Liikenteen hybridimalli mahdollistaa paremmin myös kytkennän muihin vaikutusten arvioinnin työkaluihin, kuten esimerkiksi päästömittareihin ja asenteiden vaikutusten arviointiin. Lisäksi Oulun seutu osallistuu valtakunnallisen liikenne-ennustemallin kehittämiseen ja mallin hyödyntämiseen seudullisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa.

Kaupunkiseutujen suunnittelun tietopohjaa, hallinnon tasojen ja sektoreiden välistä vuorovaikutteisuutta, vaikutusten arviointia ja yhteismitallista seuranta kehitetään valtion ja kaupunkiseudun yhteistyönä. MAL-sopimuksen vaikuttavuutta seurataan ja tietopohjaista päätöksentekoa kehitetään tiiviissä vuorovaikutuksessa valtion ja muiden sidosryhmien kanssa huomioiden toimintaympäristön muutokset ja EU lainsäädäntö. Seudullisen suunnittelun ja tietopohjan kehittämisessä hyödynnetään kuuden suurimman kaupungin datahuonepilottia ja sieltä saatavaa ajankohtaista tietoa.

Toimenpiteet 2024–2027

1. Oulun seudun kunnat ja valtio kehittävät yhteistyössä Oulun seudun liikennemallia sekä yhdyskuntarakenteen ja asumisen tietopohjaa. Lisäksi Oulun seudun kunnat osallistuvat valtakunnallisen liikenne-ennustemallin kehittämiseen ja mallin hyödyntämiseen seudullisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa.
2. Oulun seudun kunnat varmistavat yhteistyössä valtion kanssa, että liikennejärjestelmäsuunnitelma laaditaan Euroopan laajuisia liikenneverkkoja (TEN-T) koskevan asetuksen mukaisesti kestävä kaupunkiliikenteen suunnitelmaksi (sustainable urban mobility plan, SUMP) vuoden 2027 loppuun mennessä.
3. Seudun liikennejärjestelmäsuunnittelussa hyödynnetään Liikenne- ja viestintäviraston opasta alueellisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien vaikutusten arvioinnista.
4. Valtio ja kunnat kehittävät yhteistyössä valtakunnallista MAL-sopimusten rahoituksen ja vaikuttavuuden seuranta. Kehittämisessä huomioidaan TEN-T-asetuksen täytäntöönpanoasetus mm. tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle.
5. Valtio toteuttaa valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen vuonna 2025. Seutu osallistuu tutkimukseen ja vastaa seutua koskevan osuuden rahoituksesta.

Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

Tavoitetila 2035+: Oulun seudun yhdyskuntarakenne on eheä ja tiivis. Uudet asuin-, työpaikka-alueet ja palvelut on sijoitettu pääosin nopean joukkoliikenteen käytäviin ja solmukohtiin. Maankäyttö tukee kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä monikeskuksella seudulla. Monipuoliset kestävä liikunnan mahdollisuudet antavat tilaa erilaisille asumisen valinnoille. Liikenteen digitaalisuutta on hyödynnetty sekä raskaan liikenteen taukopaikat ja logistiikkavision mukaiset toimenpiteet on toteutettu Oulun seudulla TEN-T asetuksen mukaisesti. Oulun seutu on hiilineutraali vuonna 2035.

Vetovoimainen joukkoliikenne sujuvoittaa Oulun seudun asukkaiden arkea. Kestävien kulkutapojen (mm. kävely ja pyöräily ja joukkoliikenne) osuus kaikkien matkojen ja liikennesuoritteiden määrästä on kasvanut aiempia sopimuskausia nopeammin. Vuonna 2035 kestävien kulkutapojen osuus seudulla tehdystä matkoista on 50 %: (41 %: vuonna 2021). Vastaavasti joukkoliikenteen (bussi- ja raideliikenteen) suhteellinen osuus on kaksinkertaistunut joukkoliikennestrategian mukaisesti vuoteen 2040 mennessä. Joukkoliikennestrategian neljä toisiinsa kytkeytynyttä tavoitetta on toteutettu ja joukkoliikenne on 1) houkutteleva ja helppokäyttöinen, 2) nopea ja sujuva, 3) kustannustehokas ja viisas ja 4) innovatiivinen ja mahdollistava. Oulun seutu on saavuttanut valtakunnalliset liikenneturvallisuustavoitteet.

Kehityspolku tavoitetilan saavuttamiseksi

MAL-sopimuskauden 2024–2035 keskeisenä toimenpiteenä on Oulun seudun kehityskuva 2030+ suunnitelman toteuttaminen. Oulun seudun kehityskuvaan on sisällytetty seudun tavoitteet laadukkaasta asuin- ja elinympäristöstä, vähähiilisestä liikennejärjestelmästä sekä elinvoimaisesta Oulun seudusta. Asuntorakentamisen ja yhdyskuntarakentamisen painopiste on eheyttävässä täydennysrakentamisessa. Kestävään liikkumiseen tukeutuvien keskustien kehittämisellä lisätään aktiivista liikkumista, luodaan kohtaamisen paikkoja ja tuetaan hyvinvointia. Oulun seudun kunnissa kaavoitetaan elinkeinoelämän ja väestökasvun tarpeita vastaavasti.

Joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma ja joukkoliikennestrategia ohjaavat joukkoliikenteen toteuttamista Oulun seudulla. Joukkoliikenteen matkustajamääriä kasvatetaan toteuttamalla Oulun seudun joukkoliikennestrategian mukaisia toimenpiteitä mm. joukkoliikenteen sujuvuuden parantamista ja nopeuttamista sekä tarjonnan lisäämistä.

Oulun seudulla kehitetään lähijunaliikennettä vaiheittain. Ensimmäiseksi kehitetään seudun kuntien asemien infrastruktuuria, mikä mahdollistaa lähijunaliikenteen käynnistymisen kaukojunaliikenteellä. Oulun seudun tavoitteena on pilotoida lähijunaliikennettä asemien infrastruktuurin valmistuttua. Lisäksi Oulun seudun kunnat kehittävät maankäyttöä joukkoliikenteen varrella ja asemien ympärille.

Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuksia kasvatetaan toteuttamalla pyöräilyn seudullisia sekä kunta- ja kaupunkikeskustojen sisäisiä pääreittejä sekä kehittämällä korjausvelan hallintaa ja laadukasta talvikunnossapitoa. Väyläverkon kattavuus, turvallisuus, kunto ja liikkumisen sujuvuus lisäävät kävelyn ja pyöräilyn houkuttelevuutta. Kävelyä ja pyöräilyä lisäämällä edistetään terveyttä ja hyvinvointia. Oulun seudun kunnat toteutettavat aktiivisesti kunnallisten ja alueellisten liikenneturvallisuusstrategioiden toimenpiteitä.

Toteutetaan seudun liikennehallinnan ja älyliikenteen tiekartan kehittämissuunnitelmaa.

Toimenpiteet 2024–2027

Oulun seudun kehityskuva 2030+ suunnitelman tavoitteiden toteuttaminen

6. Oulun seudun kunnat toteuttavat Oulun seudun kehityskuva 2030+ suunnitelmaa.
7. Oulun seudun kunnat toteuttavat Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa 2040.
8. Oulun seudun kunnat ohjaavat asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumista kaavoituksessa ensisijaisesti kestävän liikkumisen vyöhykkeille. Oulun seudun kunnat vaiheistavat maankäytön kehittämisen eri keskustien välillä joukkoliikenteen kehittämistä tukemaan. Seudun kunnat aloittavat maankäytön kehittämisen asemien läheisyydestä ja tehokkaan joukkoliikenteen alueelta. Oulun seudun kunnat tukevat yritysten ja palveluiden sijoittumista keskuksiin lähelle ihmisiä ja kohtaamisen paikkoja.

Kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen kulkutapaosuuden ja suoritteiden kasvattaminen

9. Valtio avustaa Oulun seudun julkisen henkilöliikenteen palveluita 5,12 miljoonalla eurolla sopimuskaudella 2024–2027. Valtionavustuksen edellytyksenä on, että kaupunkiseutu toteuttaa tässä sopimuksessa esitettyjä joukkoliikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteitä sekä niitä täydentäviä Oulun seudun joukkoliikennestrategian ja palvelutasopäätöksen mukaisia toimenpiteitä. Toimenpiteet joukkoliikennejärjestelmän kehittämiseksi ovat liitteessä 1.
10. Oulun seudun kunnat ja valtio (ELY) toteuttavat tehokkaan joukkoliikenteen selvitykset. Selvityksissä keskitytään joukkoliikenteen liikenteellisten, kaupunkitaloudellisten ja -rakenteellisten vaikutusten arviointiin.
11. Lähijunaliikenteen käynnistämiseksi edetään vaiheittain. Lähtökohtana alueellisen junaliikenteen suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa on valtion ja kuntien yhteisrahoitteisuus.

Ensimmäinen vaiheessa valtio selvittää mahdollisuudet kaukojunien pysähdyksille lissä ja Limingassa. Toisessa vaiheessa valtio ja seudun kunnat luovat tietopohjan vuosien 2024 ja 2025 aikana seudun junaliikenteen palvelutarpeista ja näiden kustannuksista (palvelut, kalusto ja infra) ja vaihtoehtoista. Valtio tekee lähtökohtaiset linjaukset hankittavista palveluista sekä niihin liittyvistä infrainvestoinneista vuosina 2024 ja 2025. Oulun seudun kunnat sopivat lähijunaliikenteen kustannusjako-osuudet ennen valtion linjauksia palveluhankinnoista. Valtio ja seudun kunnat rahoittavat yhteishankkeena seisakkeiden suunnittelun ja mahdolliset investoinnit, jotka tarkentuvat jatkoselvityksissä ja toteutuvat vain, mikäli näkymä junaliikennepalveluiden toteutumiseen on olemassa myös 2030-luvun osalta tai mikäli kaukojunien pysähdykset Oulun seudulla (mm. lissä ja Limingassa) ovat toteutettavissa. Valtio ja kunnat osoittavat vuosina 2025–2028 seisakkeiden suunnitteluun ja investointeihin yhteensä 7,4 milj. euroa, mikäli em. ehdot ovat täyttyneet. Valtion osuus rahoituksesta on enintään 3,7 milj. euroa. Mikäli seisakeinvestoinnit eivät sopimuskaudella etenisikään, rahoitusta voidaan seudun kuntien yhteisellä sopimuksella käyttää valtion väyläverkon pieniin yhteisrahoitteisiin parantamishankkeisiin Oulun seudulla toimenpiteen 33 mukaisesti.

12. Oulun seudun kunnat ja valtio toteuttavat kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parantavia toimenpiteitä kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuden kasvattamiseksi ja tukevat Oulun seudun edelläkävijyyttä pyöräilyalueena. Osapuolet toteuttavat pyöräilyn seudullisten sekä kunta- ja kaupunkikeskustojen pääreittejä sekä kehittävät niiden ylläpitoa ja älykästä liikennevalo-ohjausta.
  - Rakennetaan tarpeita vastaavaa seudullista pääpyöräilyverkkoa
  - Toteutetaan pyöräpysäköintiä ja siihen liittyviä huoltopalveluita keskeisissä sijainneissa ja joukkoliikenteen solmukohtissa, sähköpyörät huomioiden.
  - Suunnitellaan kävelyä ja pyöräilyä edistävät liikennevalohankkeet
  - Lisätään laskentapisteitä seurannan kehittämiseksi
  - Tunnistetaan ja kehitetään kävelvyvyöhykkeitä keskustoissa
13. Seudun kunnat voivat hakea valtionavustusta kävelyn ja pyöräiliikenteen olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla. Traficom toteuttaa valtionavustushaun ja myöntää rahoituksen.
14. Oulun seudun kunnat kehittävät turvallisia, esteettömiä ja viihtyisiä kävely- ja pyöräily-ympäristöjä, jotka kytetään joukkoliikenteen matkaketjuihin.

15. Oulun seudun kunnat ja valtio jatkavat liikenneturvallisuuden toimijamalleja sekä kävelyn ja pyöräilyn koordinaattoritoimintaa Oulun seudulla.
16. Kunnat ja valtio kehittävät asema-alueita liikenteen solmupisteenä matkaketju- sekä matkustajapalveluiden näkökulmasta. Toimenpiteissä tehtäessä huomioidaan läpileikkaavasti asemien esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen esimerkiksi asemien opastukseen ja talvikunnossapitoon liittyen ja niillä toteutetaan osaltaan kansallista esteettömyysvisiota. Asemanseutujen kehittämisessä huomioidaan pitkämatkaisen bussiliikenteen tilatarpeet sekä muiden liikkumispalveluiden tilatarpeet (liityntäpysäköinti, yhteiskäyttöautot ja -pyörät, taksipalvelut, mikroliikkumisen palvelut).

Liikenteen digitalisaatio ja tiedon hyödyntäminen liikenteessä (ml. automaatio)

17. Kunnat sitoutuvat yhteistyöhön valtion liikennehallinnon sekä muiden MAL-seutujen kanssa yhteen toimivien toimintamallien ja ratkaisuiden kehittämiseksi digitaalisen liikennetiedon hallinnoimiseksi ja jakamiseksi sekä yhteisen liikenteen tilannekuvan luomiseksi.

Yhteistyössä määritellään olennaiset liikennetiedot sekä laaditaan suunnitelma siitä, miten tietoja kerätään ja jaetaan kansalliseen yhteyspisteeseen. Suunnitelman tulee varmistaa käytettyjen toimintamallien, keräystapojen ja tietojärjestelmien yhteensopivuus sekä alan sääntelyn mukaisten standardien käyttö.

Valtio mahdollistaa avoimen yhteistyöfoorumin, jonka kautta kuntasektorin toimijat pyritään kytkemään tiiviimmin mukaan liikenteen digitaalisen toimintaympäristön kehittämiseen. Yhteistyössä hyödynnetään MAL-seuduilla jo laadittuja selvityksiä.

18. Kunnat toimittavat jo keräämäänsä katuverkkojen liikennetietoa kansalliseen yhteyspisteeseen alan sääntelyn edellyttämässä standardimuodossa.
19. Käynnistetään Oulun seudun liikenteen automaation tiekartan ja muiden seudullisten älyliikennesuunnitelmien jatkotoimenpiteitä.
20. Kunnat varmistavat, että liikenteen digitalisaatio ja automaation mahdollistamat uudet liikkumis- ja kuljetustavat otetaan huomioon kaavoituksessa, liikennesuunnittelussa ja katutilojen suunnittelussa. Valtio tuottaa tietoa digitalisaation ja automaation mahdollistamien uusien liikkumis- ja kuljetustapojen huomioimisesta katutilojen suunnittelussa yhdyskuntarakentamislain valmistelun yhteydessä.

Asuminen ja elinympäristön laatu

Tavoitetila 2035+: Elinympäristön ja asumisen laatu ovat Oulun seudun vetovoimatekijöitä. Monipuolisella asuntotuotannolla ja kaavoituksella tuetaan sosiaalista kestävyyttä. Uusi asuminen, palvelut ja työpaikat on sijoitettu yhdyskuntarakennetta tiivistäen, ja ne ovat hyvin saavutettavissa. Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen tukee seudun hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista. Oulun seudulla liikkuminen ja asuminen on turvallista ja terveellistä. Asuinalueiden monipuolinen asukasrakenne vahvistaa seudun sosiaalista kestävyyttä. Myös heikoimmassa asemassa oleville väestöryhmille on riittävästi tarpeita vastaavia asumisratkaisuja ja asunnottomuus on poistettu Oulun seudulla.

Monipuolinen asuntotarjonta ja kysyntä ovat tasapainossa Oulun seudulla. Oulun seudulle on rakentunut 24 000 asuntoa vuoteen 2035 mennessä. Seudun asuntotuotantotarvetta vastaavan kaavavarannon riittävyys sekä kestäviin kulkutapoihin tukeutuvien asemakaavojen toteuttamisedellytykset on turvattu.

Kehityspolku tavoitetilan saavuttamiseksi

Asumisen kehittämisellä pyritään sosiaalisesti kestäväan seutuun. Seudun kunnat edistävät sosiaalisen kestävyiden tavoitteista osana tavanomaista toimintaansa.

Seudun kasvun edellytykset varmistetaan riittävällä ja tarpeita vastaavalla asuntokaavoituksella ja asuntotuotannolla. Asuntotuotantoon soveltuvaa asemakaavavarantoa pidetään pitkäaikaisen asuntotuotannon tarpeen edellyttämällä tasolla. Kunnat varmistavat, että asuntotuotannon asemakaavavaranto vastaa viiden vuoden kehityksen tarvetta ja elinkeinoelämän kaavavaranto kolmen vuoden tarvetta.

Oulun seudun asuntotuotantotavoitteen saavuttaminen ja kaupunkiseudun kestävä kehitys turvataan seudun kuntien asuntopoliittisilla linjauksilla sekä Oulun kaupunginvaltuuston hyväksymällä maankäytön toteuttamisohjelmalla, joka tarkistetaan joka toinen vuosi.

Asuntotuotanto kohdennetaan joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvillä vyöhykkeille. Asuntojen rakentamisessa täydennysrakentaminen on painopisteenä. Seudulla torjutaan laaja-alaisesti segregatiota ja edistetään asuinalueiden monipuolista asuntotarjontaa ja kehitetään liikenneyhteyksiä. Pitkäjänteisellä ja suunnitelmallisella maa- ja asuntopoliitikalla turvataan asuntokannan kokojakauman ja hallintamuotojen monipuolisuus sekä kohtuuhintaisen asumisen edellytykset. Myös heikommassa asemassa oleville tarjotaan soveltuvia asumisratkaisuja. Vähennetään asunnottomuutta ja ehkäistään sen uusiutumista aktiivisesti.

Uusia alueita suunniteltaessa ja olemassa olevia täydennettäessä huolehditaan siitä, että kunkin alueen omaleimaisia kulttuuriympäristön ominaisuuksia ja kohteita vahvistetaan. Asuinalueiden suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota lähivirkistysalueiden laatuun.

Toimenpiteet 2024–2027

Asuminen

21. Tavoitteena on, että Oulun seudulle valmistuu 8 000 uutta asuntoa kauden 2024–2027 aikana suhdannetilanne huomioiden.
22. Oulun seudun kunnat varmistavat viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavan kaavavarannon riittävyyden ja sitoutuvat varmistamaan asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen. Uusi asuntokaavoitus sijoitetaan joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvillä vyöhykkeille.
23. Oulun seudun kunnat huolehtivat maapolitiikassa ja asemakaavoituksessa, siitä, että asuntotuotannon käynnistämisen edellytykset turvataan huomioiden rakentamisen kustannuskehitys ja kilpailu. Kunnat raportoivat asuntotuotannon käynnistymistä vauhdittavat toimet osana vuosittaista MAL-sopimusten toteutumisen seuranta.
24. Valtio kohdentaa valtion tukemaa asuntotuotantoa kestäväan liikkumisen vyöhykkeelle.
25. Oulun seudun kunnat edistävät kestäväan ja energiatehokkaan rakentamisen pilottihankkeita.

26. Oulun seudun kunnat arvioivat asumisen muutoksia ja ohjaavat toimijoita pilotoimaan asuntotuotantoa, joka hyödyntää tulevaisuuden mahdollisuuksia ja on sosiaalisesti kestävä. Näitä mahdollisuuksia ovat esimerkiksi digitaalisuus, kaupan muutos ja yhteisöllisyys. Ohjauksen välineitä ovat niin sitova ohjaus (kaavaohjaus, maankäytön sopimusohjaus) kuin myös tiedon jakaminen sekä kannustava ja mahdollistava ohjaus.

27. Oulun asuntomessut järjestetään vuonna 2025.

Elinympäristö

28. Oulun seudun kunnat yhdessä valtion (ELY) kanssa toteuttavat virkistys- ja vapaa-ajanalueiden suunnitelman (VIVA) päivityksen ja kehittämiseen liittyvät toimenpiteet. Ilmastonmuutoksen hillinnän näkökulmasta tärkeää on vapaa-ajan liikkumisen suoritteiden väheneminen lähivirkistys- ja matkailukohteiden suosiota kasvattamalla ja kestävien kulkutapojen käyttöä lisäämällä. Lisäksi luontokohteet toimivat hiilinieluinä.

Seudun elinvoimaisuus

Tavoitetila 2035+: Kasvava Oulun seutu on Pohjoisen-Suomen logistinen keskus, jonka toimivat liikenneyhteydet ja maankäyttö tukevat koko pohjoisen kasvua, turvallisuutta ja huoltovarmuutta sekä muita Pohjoisen ohjelman tavoitteita. Seudun saavutettavuus, toimivuus ja viihtyisyys tukevat seudun elinvoimaisuutta ja työvoiman saatavuutta. Oulun yliopisto ja alueen korkeakoulut varmistavat laadukkaan tutkimuksen ja osaavan työvoiman alueella ja yritysten menestymisen. Viihtyisät keskukset ja palvelut sekä hyvät asumisen mahdollisuudet takaavat, että ihmiset arvostavat Oulun seutua ja jäävät alueelle asumaan. Oulun seutu on kansainvälisesti ja pääkaupunkiseudulta hyvin ja kestävästi saavutettavissa.

Oulun seutu, Pohjoinen portti maailmalle tukee huolto- ja toimintavarmuutta ja sotilaallista liikkuvuutta. Pohjoismainen kanssakäynti on vilkasta hyvän saavutettavuuden vuoksi ja tämä näkyy erityisesti yritysten menestyksessä ja vilkkaana kulttuurielämänä. Kansainvälinen yhteistyö hyödyttää koko Pohjolan turvallisuutta ja elinvoimaa.

Oulun seudulla matka- ja kuljetusketjut ovat toimivia ja kestäviä. Tavara- ja henkilöliikenteen solmupisteet ovat selkeitä ja houkuttelevia. Toimivat tietoliikenneyhteydet vähentävät liikkumistarvetta ja tukevat päästötavoitteiden saavuttamista sekä alueen elinkeinoelämän kilpailukykyä ja uudistumista. Oulun seudun ICT-osaaminen mahdollistaa pohjoisiin olosuhteisiin soveltuvien älykkäiden palveluiden ja informaation lisäämisen.

Kehityspolku tavoitetilan saavuttamiseksi

Oulun seudun kasvua tuetaan kehittämällä seudun ulkoista saavutettavuutta erityisesti raideliikenteen, asemakeskusten ja valtateiden sekä meriväylien osalta. Joukkoliikenteen ja lähijunaliikenteen vaiheittaisella kehittämisellä varmistetaan ihmisten sujuva arki ja osaajien pysyminen alueella. Väylien parantamisen ja logistiikkakeskusten kehittämisen myötä myös kuljetusketjut sujuvoituvat ja toimintavarmuus parantuu. Toteutetaan Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisesti logistiikkavisiota, citylogistiikan toimintamallia ja raskaan liikenteen taukopaikkoja sekä mahdollistetaan vaihtoehtoisten käyttövoimien latausverkosto ja autonominen liikenne Oulun seudulla.

Elinvoimaisen seudun ja kasvun aikaansaamiseksi seudulla toteutetaan kehityskuva 2030+ kokonaissuunnitelman tavoitteita ja siihen liittyviä toimenpiteitä kuten Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa ja sen kärkihankkeita. Olennainen osa elinvoimaista seutua on Oulun seudun matkailun masterplan -suunnitelma, jonka toteuttamisesta vastaa seudullinen matkailu- ja vetovoimatyöryhmä osana seudun yhteistyömallia.

MAL-sopimuksella edistetään seudun elinvoimaisuutta tukevien maankäyttö- ja liikennehankkeiden toteutumista.

Toimenpiteet vuosille 2024–2027

29. Valtio kehittää valtakunnallista liikennejärjestelmää Liikenne 12 -suunnitelman mukaisesti.
30. Valtio toteuttaa Oulun henkilöratapihan kehityshankkeen. Hankkeen kustannusarvio on 33,4 miljoonaa euroa. Valtio rahoittaa Oulun henkilöratapihahanketta enintään 24,5 miljoonalla eurolla ja Oulun kaupunki rahoittaa hanketta 8,9 miljoonalla eurolla. Hankkeen toteuttamisesta tehdään erillinen toteutussopimus.
31. Valtio toteuttaa valtatie 4 lin ohitustien (valtion osuus 3,6 miljoonaa euroa) ja valtatie 20 Korvenkylä-Kiiminki (valtion osuus enintään 2,4 miljoonaa euroa ja Oulun kaupungin osuus 0,6 miljoonaa euroa) tiesuunnitteluhankkeet.

Muut elinvoimaa tukevat liikennehankkeet

32. Varmistetaan kattavat lentoliikenneyhteydet Helsinkiin ja suorat yhteydet ulkomaille aktiivisella seudun kuntien yhteistyöllä. Lentoasemaa palvelevia matkaketjuja kehitetään yhteistyössä seudun kuntien kanssa. Seudun kunnat näkevät tärkeinä kasvua ja elinvoimaa tukevina liikennehankkeina Lentokentäntien ja valtatie 22 kehittämisen.

Oulun seudulla matka- ja kuljetusketjut ovat toimivia ja kestäviä

33. Valtio osoittaa yhteensä 10,3 miljoonaa euroa vuosina 2025–2028 valtion väyläverkon pieniin yhteisrahoitteisiin parantamishankkeisiin Oulun seudulla. Hankkeiden tulee käynnistyä vuoden 2028 loppuun mennessä ja niiden toteutus voi jatkua vuodelle 2029. Näillä yhteisrahoitteisilla hankkeilla edistetään liikenneturvallisuutta, kestävästä liikkumisesta ja yhdyskuntarakennetta sekä muita MAL-sopimuksen tavoitteita. Rahoitusta voidaan kohdentaa valtion maanteiden ja rautateiden parantamisinvestointien suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä valtion liikenneväylien yhteydessä olevien liityntäpysäköintialueiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kuntien rahoitusosuuksia voidaan käyttää myös näiden valtion väylähankkeiden toteuttamisen edellyttämiin katujärjestelyihin. Hankekokonaisuus rahoitetaan valtion ja kuntien kesken kustannusjaolla 50/50. Oulun seudun liikenteen johtoryhmä (Oulun seudun kuntien, maakuntaliiton, ELY-keskuksen, Väyläviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston edustajat) käsittelee ja priorisoi toteutettavat kohteet osana MAL-sopimuksen toimeenpanoa. Seudun kunnat yhdessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa tekevät tarkemmat suunnitelmat ja kunnat päättävät 50 % omarahoitusosuudestaan toteutettaville hankkeilleen.
34. Oulun seudun kunnat ja valtio (ELY) laativat logistiikkavision osoittamaan seudun kuljetusketjujen keskeiset solmut ja yhteydet sekä raskaan liikenteen taukopaikat (ml. jakeluinfra).
35. Oulun seudun kunnat ja valtio (ELY) laativat kestävästä citylogistiikan toimintamallin eri kokosiin keskuksiin.
36. Oulun seudun kunnat varmistavat päästöttömän liikenteen mahdollistamalla vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluverkoston. Lisäksi kunnat valmistautuvat päästöttömiin ja autonomisiin liikennemuotoihin maantie-, raide-, meri- ja ilmaliikenteessä.
37. Oulun seudun kunnat laativat vision, millainen rooli joukkoliikenteellä on seudun kasvun, elämystalouden ja elinvoiman kehittämisessä sekä työvoiman saatavuuden varmistamisessa. Lisäksi

tunnistetaan merkittävät työpaikka-, vierailu- ja asiointikohteet, jotka tulee saavuttaa joukkoliikenteellä.

38. Kunnat tukevat uusiutuviin energialähteisiin siirtymistä satamissa omistajapolitiikallaan ja huolehtivat siitä, että Oulun satamassa noudatetaan tulevaa vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfra-asetusta (AFIR-asetusta). Satamassa varaudutaan uusiutuvien polttoaineiden lisääntyvään kysyntään, johon myötävaikuttaa etenkin FuelEU Maritime -asetus. Kaupunki ja satama omalla toiminnallaan varmistavat mahdollisuuden puhtaiden polttoaineiden tarjonnalle.
39. Kunnat huomioivat sähkön ja vedyn tieliikenteen jakeluasemien rakentamisen tarpeen maankäytön suunnittelussa. Seudun kunnat mahdollistavat maankäytössä, että vuoden 2025 loppuun mennessä seudulla on vähintään 1 alue raskaan kaluston sähkön latausasemalle ja vuoteen 2030 mennessä 1 alue vedyn tankkausaseman tarpeisiin. Lisäksi kunnat varmistavat, että seudulta löytyy vähintään kaksi aluetta nesteytetyn metaanin jakelun tarpeisiin. Sähkön jakeluverkon kapasiteetin osalta raskaalle liikenteelle osoitettavilla alueilla huomioidaan, että AFIR-asetuksen mukaisesti vuoden 2025 loppuun mennessä latauspisteiden yhteenlaskettu antoteho tulee olla vähintään 900 kilowattia ja vuoden 2030 loppuun mennessä 1 800 kilowattia.
40. Kunnat selvittävät kadunvarsilatauksen tarvetta ja sijoitusta vuoden 2024 aikana. Kunnat kehittävät määränpäälatausta hallinnassaan olevilla pysäköintipaikoilla, kuten liikuntapaikkojen ja liityntäpysäköintien yhteydessä.
41. Kunnat selvittävät edellytykset toteuttaa yhteiskäyttöistä latausinfraa paikallisliikenteen linja-autovarikoiden yhteyteen. Oulun kaupunki edistää linja-autojen latausinfraan rakentamista tulevaan asemakeskukseen.
42. Valtio edistää kuntien välistä tiedonvaihtoa jakeluinfran kehittämisestä.

Elinvoimaa tukevia hankkeita ja yhteistyötä

43. Oulun seudun kunnat tukevat kestävää energiatuotantoa ja -käyttöä maankäytön ratkaisulla.
44. Oulun alueen TE2024 palveluiden järjestämisalueen kuuluvat kaikki seudun kunnat. Oulun seudun kunnat vahvistavat seudun elinkeinotoimijoiden/työllisyyden hoidon toimijoiden ja koulutuksen tarjoajien yhteistyötä.
45. Oulun seudun kunnat osallistuvat OULU2026 Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoden toteutukseen.
46. Oulun seudun kunnat yhdessä alueen sidosryhmien kanssa toteuttavat seudun matkailu- ja vetovoimatyöryhmän kanssa Oulun seudun matkailun masterplan suunnitelmaa. Oulun seudun kunnat edistävät matkailuhankkeena pyöräilyn Eurovelo-reitin toteuttamista Oulun kautta Ruotsiin.

Muut sopimuksen toteuttamisen kannalta tärkeät valtion ja seudun toimenpiteet

- Alueidenkäytön lainsäädäntöä uudistetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti. Tämä koskee alueidenkäyttölakia, yhdyskuntakehittämislakia ja yhdyskuntarakentamislakia.

- Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen ohjelma laaditaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti. Pitkäaikaisasunnottomuusohjelman puitteissa tuetaan hankkeita, joilla vähennetään asunnottomuutta ja kehitetään ohjelmakaupunkien ja hyvinvointialueiden yhteistyötä.
- Energia- ja ilmastostrategia ja Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma KAISU päivitetään hallitusohjelman mukaisesti.
- Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistellaan vuosille 2025–2036.
- Markkinaehtoisen henkilöjunaliikenteen markkinat avataan tosiasialliselle kilpailulle pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti. Henkilöjunaliikenteen kilpailua lisätään mahdollistamalla kunnille, kuntayhtymille ja alueille ostoliikenteen järjestäminen.
- Valtion maaomaisuuden luovuttamista kaupunkien ja kuntien kehitettäväksi selvitetään vuoden 2026 loppuun mennessä Valtion kiinteistöasioiden neuvottelukunnassa yhteistyössä kaupunkien ja kuntien kanssa.
- Vuosina 2024–2026 laadittavassa kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa määritellään kansalliset keinot EU:n ennallistamisasetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi sekä kaupunkivihreän ja puuston latvuspeitteisyyden tyydyttävä taso. Jatkotoimenpiteistä sovitaan kaupunkiseutujen kanssa erikseen.
- Sopimuksellisen kaupunkipolitiikan osana ja sen toteuttamiseksi kaupunkien roolia vahvistetaan Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti. MAL-sopimusten lisäksi kumppanuusperusteista yhteistyötä tehdään Helsingin, Espoo, Vantaa, Tampereen, Turun ja Oulun kaupunkien kanssa strategisessa yhteistyöallianssissa sekä Jyväskylän, Lahden ja Kuopion kanssa teemakumppanuuksilla. Lisäksi valtio toimeenpanee yliopisto-, yliopistokeskus- ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa innovaatiotoimintaa vahvistavia ekosysteemisopimuksia (2021–2027). Sopimuksen toimenpiteillä voidaan soveltuvin osin täydentää ja tukea kaupunkiseudun MAL-sopimuksen elinvoimatavoitteita.
- Pohjoinen Suomen ohjelma toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti.
- Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmaa toteutetaan alueella.

Voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa 13.12.2024–31.12.2035. Sopimus päivitetään 2027–2028 siten, että tämän sopimuksen tavoitteilat ja kehityspolut tarkistetaan ja täsmennetään suhteessa kansainvälisiin, kansallisiin ja seudullisiin tavoitteisiin. Samalla sovitaan vuosille 2028–2031 ajoittuvista konkreettisista toimenpiteistä, joilla edistetään tavoitteilojen toteutumista. Liikenteen toimenpiteiden lähtökohtana on Liikenne 12 – suunnitelma vuosille 2025–2036. Konkreettisia toimenpiteitä valittaessa otetaan huomioon tämän sopimuksen toteutuminen ja toimien vaikuttavuus. Valtio-osapuolten sitoutuminen sopimukseen määritellään valtioneuvoston periaatepäätöksellä, jossa linjataan valtion tahtotila ja tuki julkisen talouden suunnitelman ja talousarvioiden puitteissa. Valtion rahoitustoimenpiteet edellyttävät eduskunnan päätöstä. Valtion ehtona tähän sopimukseen sitoutumiselle ja siihen sisältyvien rahoitustoimenpiteiden toteuttamiselle on, että seudun kunnat ovat omalta osaltaan toteuttaneet sopimukseen sisältyvät ja kuntien toimivallassa olevat toimenpiteet. Seudun kuntien sitoutuminen sopimukseen edellyttää vastaavasti, että valtio on toteuttanut sopimuksessa sovitut toimenpiteet.

Seuranta

Seurattaviin asioihin kuuluvat tässä sopimuksessa sovittujen toimenpiteiden sekä siinä esitettyjen määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutuminen. Seutu vastaa seurantatiedon tuottamisesta ja seurantaraportin valmistelusta. Seurantaraportti käsitellään vuosittain sopimusosapuolten yhteisessä

seurantakokouksessa ja seurantaraportti hyväksytään yhteisesti. Seurantakokousten tarkoituksena on tukea sopimuksen toteutumista. Sopimusten vaikuttavuutta seurataan valtakunnallisesti kahden vuoden välein.

Allekirjoitukset

Helsingissä 13.12.2024

Ympäristöministeriö

Kai Mykkänen
Ympäristö- ja ilmastoministeri

Valtiovarainministeriö

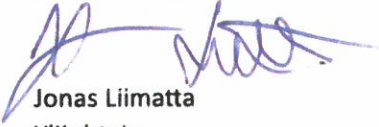
Riikka Purra
Valtiovarainministeri

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)

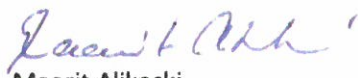
Hannu Rossilahti
Ylijohtaja

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

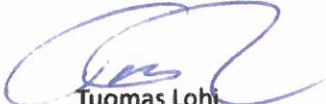
Jonas Liimatta
Ylijohtaja

Hailuodon kunta

Maarit Alikoski
Kunnanjohtaja

Kempeleen kunta

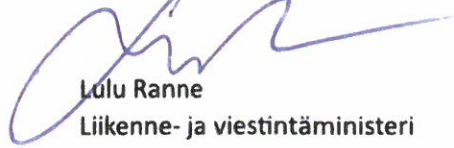
Tuomas Lohi
Kunnanjohtaja

Lumijoen kunta

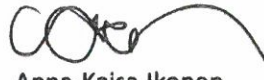
Paula Karsi-Ruokolainen
Kunnanjohtaja

Liikenne- ja viestintäministeriö

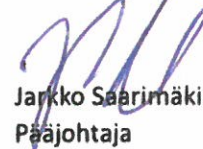
Lulu Ranne
Liikenne- ja viestintäministeri

Työ- ja elinkeinoministeriö

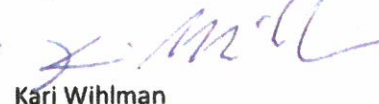
Anna-Kaisa Ikonen
Kunta- ja alueministeri

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)

Jarkko Saarimäki
Pääjohtaja

Väylävirasto

Kari Wihlman
Pääjohtaja

Iin kunta

Marjukka Manninen
Kunnanjohtaja

Limingan kunta

Pekka Rajala
Kunnanjohtaja

Muhoksen kunta

Kimmo Hinno
Kunnanjohtaja

Oulun kaupunki

Ari Alatossava
Kaupunginjohtaja

Tyrnävän kunta

Vesa Anttila
Kunnanjohtaja

Oulun kaupunki

Jukka Lampén
Kaupunginlakimies

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Jussi Rämetsä
Maakuntajohtaja

LIITE 1. TOIMENPITEET JOUKKOLIIKENNEJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN

- 1. Joukkoliikennepalveluiden palvelutason parantaminen (mm. tarjonnan lisäys, liikenteen nopeuttaminen ja reittien selkeyttäminen):**
  - Selvitetään ja toteutetaan joukkoliikenteen nopeuttamisen keinot Oulun keskustassa ja erityisesti alueilla, joilla henkilöauto on matka-ajaltaan ylivoimaisesti kilpailukykyisempi
  - Yleiskaavaan liittyvä tehokkaan joukkoliikenteen suunnittelun käynnistäminen sisältäen vaikutusten arviointi, kuten mm. kiinteistötaloudellinen arviointi, käyttäjäpotentiaalın selvittäminen, liikenteelliset ja maankäytön vaikutukset
  - Nykyisen joukkoliikenteen kehittämisselvityksen laadinta
  - Selvitetään seutulinjojen ja Oulun kaupunkialueen ulkopuolelle liikennöivien linjojen nopeuttamismahdollisuudet mm. reittien suoristamisen mahdollisuudet
  - Linjaston kehittämisen suunnitelma 2030-luvulle raideliikenteen päätösten jälkeen.
  - Matkaketjujen kehittämisohjelman laatiminen seudun raideliikennepäätökset huomioiden sisältäen matkaketjujen ja liityntäpysäköinnin tavoitetasot

- 2. Puhtaan kaluston ja käyttövoimien käyttöönotto:**
  - Edistetään edelleen puhtaiden käyttövoimien kasvua tulevilla hankinnoilla hiilineutraalius- ja ympäristötavoitteet huomioiden. Seudun joukkoliikenneviranomaisen ja kunnat sitoutuvat puhtaampien käyttövoimien käyttöönottoon.
  - Joukkoliikenteen päästöt vähenevät ja päästöttömien ajoneuvojen osuus ajetuista kilometreistä kasvaa.
  - CVD kehitys: Vuonna 2024 lähes 50 % linja-autoista täysin puhtaita sähköllä toimivia.

- 3. Lippu- ja vyöhykejärjestelmän uudistus ja sitä tukeva viestintä- ja markkinointisuunnitelma joukkoliikenteen käytön helpottamiseksi**
  - Vyöhykkeiden vähentäminen ja lippujen hintojen ja määrän harmonisointi
  - Eri maksutapojen selkeyttäminen ja käytäntöjen yhtenäistäminen
  - Tapahtumalipun käyttöönotto

- 4. Joukkoliikenteen houkuttelevuutta edistävä markkinointi**

Viestinnän pääpainopisteet

  - Joukkoliikenteen tunnettuuden lisääminen mainostoimiston avulla kampanjoita hyödyntäen, yhdistäen 10- vuotisjuhlakauteen
  - Valokuvaussuunnitelma mainoskuvien uudistamiseksi
  - OSL-sovellusmarkkinointi ja reittioppaan tunnettavuus

- 5. Joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten yhteensovittaminen (seuduilla, joilla laajempia maaseutualueita)**
  - Oulun kaupungin järjestämä palveluliikenne on avointa joukkoliikennettä. Yhdistetään joukko- ja palveluliikenteen kuljetuksia mahdollisuuksien mukaan